

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
2019

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ
ΚΕΙΜΕΝΑ

Exclūsus ab insidiatōribus Caligulae, recesserat in diaetam, cui nomen est Hermaeum. Paulo post rumōre caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vĕla praetenta foribus se abdidit. Discurrens miles pedes eius animadvertit.

Tandem puella, longā morā standi fessa, rogāvit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi meā sede cedo». Hoc dictum paulo post res ipsa confirmāvit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amāvit; postea is puellam in matrimonium duxit.

Caesar ex captīvis cognoscit quae apud Cicerōnem gerantur quantōque in periculo res sit. Tum cuidam ex equitibus Gallis persuādet ut ad Cicerōnem epistulam deferat. Curat et providet nē, interceptā epistulā, nostra consilia ab hostibus cognoscantur.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

nomen:	την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού
caedis:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού
vĕla:	την κλητική του πληθυντικού αριθμού
foribus:	την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού
puellae:	την ίδια πτώση στον άλλον αριθμό
sede:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού
Hoc:	την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
res:	την αφαιρετική του ενικού αριθμού
cuidam:	την αιτιατική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
nostra:	την ονομαστική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος.

Μονάδες 10

B1β. Να γράψετε για τις παρακάτω λέξεις:

proximum:	τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
longā:	τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
libenter:	τον υπερθετικό βαθμό
multum:	τον συγκριτικό και τον υπερθετικό βαθμό.

Μονάδες 5
Σύνολο μονάδων 15

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

- recesserat:** την αφαιρετική του σουπίνου
prorepsit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
animadvertit: την ονομαστική του ενικού αριθμού της μετοχής του ενεστώτα στο θηλυκό γένος
rogāvit: το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
dixit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
gerantur: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην παθητική περιφραστική συζυγία (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος)
sit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα
persuādet: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
deferat: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή και την αφαιρετική του γερουνδίου.

Μονάδες 10

B2β. **mortua est:** να γράψετε το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων (όπου είναι αναγκαίο, να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος).

Μονάδες 5

Σύνολο μονάδων 15

Γ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

- ab insidiatōribus:** είναι ..... στο .....
cui: είναι ..... στο .....
standi: είναι ..... στο .....

Μονάδες 6

Γ1β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και την παθητική σε ενεργητική:

- «... ut [Gallus] ad Cicerōnem epistulam deferat» (μονάδες 3).
«... nē nostra consilia ab hostibus cognoscantur» (μονάδες 4).

Μονάδες 7

Γ1γ. «ad solarium»: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η απόμάκρυνση από τόπο.

Μονάδες 2

Σύνολο μονάδων 15

Γ2α. Στο δεύτερο κείμενο («Tandem [...] duxit»), αφού εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις, να τις καταγράψετε στο τετράδιό σας (μονάδες 3) και να αναγνωρίσετε το είδος τους (μονάδες 3).

Μονάδες 6

Γ2β. «quae apud Cicerōnem gerantur»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Γ2γ. «[Claudius] *inter vela praetenta foribus se abdidit*»: να αναδιατυπώσετε την πρόταση χρησιμοποιώντας ως υποκείμενο το «tu» και κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Μονάδες 2

Γ2δ. «*exterritus*»: να αναλύσετε τη μετοχή σε δύο προτάσεις έτσι, ώστε η μία να εκφράζει αντικειμενική αιτιολογία (μονάδες 2) και η άλλη το αποτέλεσμα μιας εσωτερικής λογικής διεργασίας (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Σύνολο μονάδων 15

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Αφού εκδιώχθηκε από τους δολοφόνους του Καλιγούλα, αποσύρθηκε σε μια θερινή κατοικία, που ονομάζεται Ερμαίο. Λίγο αργότερα, τρομοκρατημένος από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το λιακωτό που ήταν πολύ κοντά του και κρύφτηκε ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν στην πόρτα. Ένας στρατιώτης που έτρεχε πέρα-δώθε πρόσεξε τα πόδια του.

Κάποτε η κοπέλα, κουρασμένη από την πολύωρη ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία της να της παραχωρήσει για λίγο τη «θέση» της. Τότε η Καικιλία της είπε: «Ευχαρίστως σου παραχωρώ τη θέση μου». Λίγο αργότερα τα ίδια τα πράγματα επαλήθευσαν αυτά τα λόγια. Πέθανε δηλαδή η Καικιλία, την οποία, όσο έζησε, ο Μέτελλος την αγάπησε πολύ· έπειτα αυτός παντρεύτηκε την κοπέλα.

Ο Καίσαρας πληροφορείται από τους αιχμαλώτους τι συμβαίνει στο στρατόπεδο του Κικέρωνα και σε πόσο μεγάλο κίνδυνο βρίσκονται τα πράγματα. Τότε πείθει κάποιον από τους Γαλάτες ιππείς να μεταφέρει μία επιστολή στον Κικέρωνα. Φροντίζει και προνοεί να μη μαθευτούν τα σχέδιά μας από τους εχθρούς, αν η επιστολή πέσει στα χέρια τους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α.

nomina
caedium
vela
fores
puellis
sedum
hae
re
quiddam
nostra

B1β.

propius
longiore
libentissime
plus, plurimum

B2α.

recessu
prorepunt
animadvertens
roget
dic
gerenda sunt
sunto
persuaserunt (persuasere)
defer, deferendo

B2β.

moriatur
moreretur
moritura sit
mortua sit
mortua esset

Γ1α.

ab insidiatoribus: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στη μετοχή exclusus

cui: δοτική προσωπική κτητική στο est

standi: γενική του γερονδίου ως γενική αντικειμενική στο mora

Γ1β.

- ... ut **epistula ad Ciceronem a Gallo deferatur**

- ... ne **hostes nostra consilia cognoscant**

Γ1γ.

ex / de / a solario

Γ2α.

ut sibi ... cederet: δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση (καταφατική)

dum vixit: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση (καταφατική)

quam Metellus multum amavit: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση προσδιοριστική στο Caecilia (καταφατική)

Γ2β.

Δευτερεύουσα ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση (καταφατική, μερικής άγνοιας).

Εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική, γιατί η εξάρτηση προσδίδει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενό της. Ειδικότερα με χρόνο ενεστώτα (gerantur), γιατί, σύμφωνα με τον κανόνα της ακολουθίας των χρόνων, εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (cognoscit: οριστική ενεστώτα) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν-μέλλον.

Γ2γ.

Tu inter vela praetenta foribus **te abdidisti.**

Γ2δ.

quod / quia (is) ... exterritus erat (αντικειμενική αιτιολογία)

cum (is) ... exterritus esset (αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)